

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
 Навчально-науковий інститут
 Менеджменту, харчових технологій та торгівлі
 Кафедра менеджменту та адміністрування
СИЛАБУС
 Територіальна організація державної влади

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Завідувач кафедри

Руденко О.М.

 (підпис) (прізвище та ініціали)

« 8 » лютого 2024 р.

Розробник (-и): Дітковська М.Ю. доцент кафедри, доцент, к.держ упр.
 (прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування

 (назва кафедри)

Протокол від « 8 » лютого 2024 р. № 3

Узгоджено з гарантом освітньої програми: _____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	українська.
Рік навчання та семестр	1 рік навчання, 2 семестр, освітня програма «Публічне управління та адміністрування», першого рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», Кваліфікація: бакалавр публічного управління та адміністрування
Викладач (-і)	Дітковська М.Ю. доцент кафедри, доцент, к.держ упр.
Профайл викладача (-ів)	https://pumo.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/10/profil-vykladacha_ditkovska.pdf
Контакти викладача	E-mail: oimd3@ukr.net

2. Анотація курсу.

Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для опанування теоретичних основ та придбання практичних навичок з територіальної організації державної влади в сучасних умовах. У курсі представлено як огляд методичних положень, так і практичних процедур та інструментів, які потрібні для процесів створення, ефективного формування, функціонування та розвитку державного та регіонального управління..

3. Мета та цілі курсу.

Мета навчальної дисципліни - сформувати у слухачів комплексну систему базових знань про стан та перспективи розвитку територіального устрою й організації влади в Україні, практичні вміння і навички щодо налагодження взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів місцевого врядування..

Цілі курсу:

1. сутності, мети і завдань територіальної організації державної влади;
2. теоретичних основ формування та реалізації територіальної організації державної влади;
3. особливостей публічного управління у межах територіальної одиниці;
4. ролі різних гілок влади у територіальній організації державної влади;
5. особливостей поділу держави на окремі територіальні одиниці з метою управління суспільством;
6. взаємодія органів публічної влади різних територіальних одиниць;
7. світового досвіду територіальної організації державної влади.

Компетентності:

1. ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
2. ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
3. ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
4. ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (зекспертами з інших галузей знань/видів діяльності).
5. ФК.2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.
6. ФК.7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

4. Результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

1. теоретико-методологічні засади територіальної організації державної влади в Україні;
2. закономірності управління адміністративно-територіальними одиницями;
3. особливості територіальної організації державної влади;
4. методичні та організаційні основи територіальної організації державної влади;
5. існуючі моделі територіальної організації державної влади, вітчизняну систему та структуру органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх компетенції; законодавчі та нормативно-правові засади діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
6. концептуальні засади реформування системи державного управління та місцевого самоврядування, напрями вдосконалення територіальної організації державної влади.

вміти:

1. прогнозувати наслідки та аналізувати зміст територіальної організації державної влади;
2. визначати стратегічні та поточні цілі розвитку територіальної організації державної влади з урахуванням вимог сучасних проблем розвитку країни, регіону та окремих підприємств;

3. приймати рішення щодо вибору найбільш доцільних методів та інструментів державного управління, використання яких дозволило б з найменшими витратами часу та інших ресурсів досягнути поставлених цілей;
4. визначати ефективність мір державного управління;
5. мати навички макроекономічного програмування та планування;
6. аналізувати державний та регіональний бюджети, розуміти й аналізувати причини утворення дефіциту бюджету та державного боргу;
7. визначати необхідні напрями зовнішньоекономічної політики держави у світлі реалізації територіальної організації державної влади;
8. досліджувати накопичений світовий досвід в області територіальної організації державної влади.

5. Програмні результати навчання

1. ПР4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.
2. ПР5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.
3. ПР12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

6. Пререквізити.

Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, щоб приступити до вивчення дисципліни, здобувач вищої освіти має прослухати наступні курси: «Історія України», «Основи теорії та історії державного устрою України», «Децентралізація влади в Україні»,

7. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	0,5 кредитів, 8 занять, 16 годин,
Практичні заняття	0,5 кредитів, 7 занять, 14 годин,
Самостійна робота	3 кредити, 90 годин
Індивідуальне завдання – контрольна робота	
Всього кредитів – вказати кількість кредитів	4 кредити

Форма проведення занять: лекційні, лабораторні заняття, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

8. Тематика курсу.

9.

Теми	Кількість годин , відведених на:			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовний модуль1. Теоретико-методологічні засади територіального управління				
Тема 1. Поняття «територіальна організація влади» як об'єкт наукового дослідження	13	2	1	10
Тема 2. Загальні засади територіальної організації влади	13	2	1	10

Разом за змістовим модулем 1	26	4	2	20
Змістовний модуль 2. Територіальний устрій України				
Тема 3. Територіальний процес в Україні	14	2	2	10
Тема 4. Система органів виконавчої влади на території України	14	2	2	10
Тема 5. Місцеве самоврядування в Україні	14	2	2	10
Разом за змістовим модулем 2	42	6	6	30
Змістовний модуль 3. Адміністративно-територіальне реформування				
Тема 6. Розвиток територій	14	2	2	10
Тема 7. Особливості управління містом	14	2	2	10
Тема 8. Зарубіжний досвід у сфері територіальної організації влади та формування регіональної політики	14	2	2	10
Разом за змістовим модулем 3	42	6	6	30
Контрольна робота	10			10
Усього	120	16	14	90

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття «територіальна організація влади» як об'єкт наукового дослідження	10
2	Загальні засади територіальної організації влади	10
3	Територіальний процес в Україні	10
4	Система органів виконавчої влади на території України	10
5	Місцеве самоврядування в Україні	10
6	Розвиток територій	10
7	Особливості управління містом	10
8	Зарубіжний досвід у сфері територіальної організації влади та формування регіональної політики	10
	Контрольна робота	10
Разом		90

10. Система оцінювання та вимоги (Бажано з прив'язкою до мети курсу. Кожен результатнавчання повинен оцінюватися окремо).

Загальна система оцінювання курсу	Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із студентами під час лекцій та консультацій, рішення задач під час виконання самостійної та контрольної роботи. За темами „Політичний процес” після завершення розгляду змістового модуля №1 та „Загальні засади територіальної організації влади” наприкінці семестру проводяться самостійні роботи. Контрольна робота проводиться за темою «Розвиток
--	--

	територій” після завершення розгляду змістового модуля №2. Варіанти завдань до самостійних та контрольної роботи знаходяться в системі Moodle. Бали, які набрані студентом під час поточного контролю, дораховуються до модульних оцінок. Підсумковий контроль включає модульний та семестровий контроль. Модульний контроль проводиться у вигляді письмової відповіді на теоретичне запитання та вирішення практичної задачі. Семестровий контроль за результатами вивчення дисципліни проводиться в останній атестаційний тиждень семестру (сесію) шляхом зваженого додавання результатів модульного контролю та постановки підсумкової оцінки до екзаменаційної відомості. Екзаменаційна оцінка виставляється відповідно до шкали оцінювання, що наведена в наступному розділі. У випадку, якщо студент хоче підвищити оцінку, отриману за балами, набраними протягом семестру, він за власним бажанням може скласти екзамен з трьома теоретичними питаннями. В цьому випадку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а в екзаменаційну відомість виставляється оцінка, отримана під час складання екзамену. Екзаменаційні питання знаходяться в пакеті документів на дисципліну.
Вимоги до Контрольної роботи	Правильно, з дотриманням всіх вимог щодо оформлення, своєчасно та в повному обсязі виконана контрольна робота оцінюється в 15 балів. Якщо контрольна робота виконана вчасно, в повному обсязі, але з помилками, з порушеннями вимог щодо оформлення, то при оцінці контрольної роботи з максимальної оцінки (15 балів) віднімають по 1,0 балу за кожну помилку у відповіді чи оформленні. При цьому контрольна робота повертається на доопрацювання, а оцінка отримана при першій перевірці контрольної роботи є остаточною. Несвоєчасно виконана контрольної роботи оцінюється в 0 балів.
Практичні (лабораторні) заняття	Оцінку 5 балів за практичну (лабораторну) роботу здобувач отримує за умови відповідності виконаного завдання студентом та його усної відповіді (захисту виконаної практичної роботи) за усіма зазначеними критеріями. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.
Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які повністю виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом з конкретної навчальної дисципліни та набрали необхідну кількість балів (відповідно системи розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади територіального управління		0.....15
1	Теоретичне питання	0.....5
2	Практичне завдання	0.....5

3	Результат поточного контролю	0.....5
Змістовий модуль 2. Територіальний устрій України		0.....15
1	Теоретичне питання	0.....5
2	Практичне завдання	0.....5
3	Результат поточного контролю	0.....5
Змістовий модуль 3. Адміністративно-територіальне реформування		0.....15
1	Теоретичне питання	0.....5
2	Практичне завдання	0.....5
3	Результат поточного контролю	0.....5
Контрольна робота		15
Усього поточний і проміжний модульний контроль		60
Семестровий контроль (Екзамен/диференційований залік/залік)		40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

11. Політики курсу.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані лабораторні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (25), він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний екзамен складається у вигляді тестування.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі

дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі лабораторної роботи оцінюється в 0,5 балу за кожну практичну роботу. Своєчасність здачі Контрольної роботи оцінюється в 1 бал. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні лабораторних, контрольних та розрахунково-графічних робіт (КР/КП) (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

12. Рекомендована література.

Базова

1. Менеджмент для місцевих органів публічної влади: підручник за ред. М.П. Бутка [Бутко М.П., Бутко І.М., Олійченко І.М., Дітковська М.Ю. та інші] - К.: Центр учбової літератури, 2019. – 412 с
2. Близнюк А.С. Механізми державного регулювання розвитку рекреаційної сфери в Україні: теорія, методологія, практика. Монографія. К.: Освіта, 2019. 360 с.
3. Валюх А.М. Формування державної стратегії розвитку природного капіталу України. Рівне, 2018. 438 с
4. Валецький О. Роль державної культурної політики в реалізації реформ в Україні // Стратегічні пріоритети. 2016. № 3 (40). С. 140, 141
5. Oliychenko, I. And Ditkovska, M. (2022) 'Formation and development of e-government in Ukraine: synergistic approach', *Electronic Government*, Vol. 18, No. 2, pp.181–197

Допоміжна

1. Верещук І. А. Системний підхід до дослідження адміністративно-територіального устрою. Ефективність державного управління. 2015. Вип. 42. С. 255–265.
2. Кеба Є. Г. Стан наукових досліджень та законодавства України щодо територіальної організації влади як об'єкта адміністративно-правового забезпечення. Часопис Київського університету права. 2018. № 3. С. 121-124.

3. Гончарук Н.Т. Керівний персонал у сфері державної служби України: формування та розвиток / Н.Т. Гончарук. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2007. – 239 с.
4. Державне управління: основи теорії, історія і практика: Навчальний посібник /В.Д. Бакуменко, П.І. Надолішній, М.М. Іжа, Г.І. Арабаджи / За заг. ред. Надолішнього П.І., Бакуменка В.Д. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. – 394 с.
5. Бакуменко В.Д. Державно-управлінські рішення: Навчальний посібник /В.Д. Бакуменко/ К. – ВПЦ АМУ, 2012. – 340 с.
6. Енциклопедія державного управління: у 8 т. За редакцією Ю.В.Ковбасюка. Київ, НАДУ при Президентіві України, київ, 2011. Том 6 —Державна служба» за редакцією С.М.Серьогіна, В.М.Сороко, 2011. – 524 с.
7. Іванова Т.В., Піддубна Л.П. Діловодство в органах державного управління та місцевого самоврядування: Підручник.- Київ, 2005. – 165 с.
8. Желюк Т.Л. Державна служба: Навчальний посібник/ Т.Л.Желюк. – К.: ВД —Професіонал, 2005. – 576с.
9. Кузнєцов В. Національний класифікатор України ДК 003:2005 —Класифікатор професій// В.Кузнєцов. – Харків: Фактор, 2008. – С.464.
10. Малиновський В.Я. Державне управління: Навчальний посібник. – 3-тє вид., переробл. та допов. – К.: Атіка, 2009. – 608 с.
11. Олуйко В. М., Кіндзерський С. А. Ділове спілкування у сфері державного управління. - Хмельницький: Поліграфіст, 2005. - 296 с.
12. Cornea, S. (2016). The territorial organization of public power: the shaping of an academic field. Cross-Border Journal of International Studies, 2016(1), 39-48. <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-65048-8>

Інформаційні ресурси

1. Організація діяльності пр-служб в органах державної влади та управління на регіональному організації та діяльності органів державної влади <http://radnuk.info/pidrychnuku/482-bydivnutstvo/8971--2-----s-1--html>
2. Принципи організації й діяльності органів публічної влади в Україні http://yurist-online.com/ukr/uslugi/yuristam/literatura/dergh_bud/10.php
3. Проблеми організації державної влади в Україні <http://applaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/4-6-2013/item/235-problemy-orhanizatsiyi-derzhavnoyi-vlady-v-ukrayini-shatilo-v-a>
4. Прозорість як принцип діяльності органів публічної влади <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/12547>
13. Функціонування публічної влади на територіальному рівні: проблеми і перспективи <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=53>